

tos találmánynak: az elektromágneses telegráfnak félszázados jubileumát.

8. *A Föld ásványtermelése 1882-ben.* A párizsi »Société de statistique« 1884. február 13-ikán tartott ülésében Keller O. bányá-főmérnök Franciaország ásványiparát a külföldivel egybevetve* 30 állam részletes kimutatása alapján — a hézagok becslési szerinti kipótlása mellett — az egész Földnek 1882. évi ásványtermelését a következő számadatokban tünteti föl:

a) Nyers ásványi termékek:

	Összes termelés tounákban	Értéke a ter- melés helyén millió frank
Kőszén, anthracit és barnaszén ...	381.000,000	2870
Ásványi olaj és földi szurok (bi- tumen) ...	4.300,000	150

* Keller O., *L'industrie minérale en France et à l'étranger.* Journal de la Société de statistique de Paris XXV. 1884. 9. sz

	Összes termelés tounákban	Értéke a ter- melés helyén millió frank
Kén és pirit ...	1.100,000	50
Kősó és tengeri só	6.300,000	110
Egyéb (mangán, antimón, arzén, stb.) ércz ...	6.300,000	6
b) Nyers fémek:		
Öntött vas ...	21.000,000	1738
Arany ...	161	535
Ezüst ...	2.676	567
Réz ...	227,000	385
Ólom ...	417,000	150
Czink ...	271,000	108
Ón ...	41,000	90
Kéneseő ...	4,000	18
Nikkel ...	800	7
Egyéb (platina, kobalt, stb. fém	800	3
Az 1882. évi termelés összes értéke körülbelül ...		6787
millió frank.		B. L.

LEVÉLSZEKRÉNY.

KÉRDÉSEK.

(61.) A szeptember havi füzet »Testünk melege és hőkormányzásunk« című érdekes cikke kapcsán eszembe jutott, hogy egyik mérnöktársam oly feltűnő lassú szívverést észlelt önmagán, a minőről eddig sem nem hallottam sem nem olvastam. A szíve ugyanis reggel felébredés után, midőn tökéletes nyugodtan fekszik, csak 44-et üt percenként, daczára annak, hogy csak 33 éves, és mint mondja, s mint a *nem orvos* látja, teljesen egészséges. Hogy ez csakugyan így van, arról magam is ismételve meggyőződtem. Ha az éjjeli nyugalom után fölkél s mozgást tesz, szívüktetésének percenkénti száma 50—52-re emelkedik, reggeli után ismét néhányval nő, de amint a gyomra délfelé kiürül, az érverések száma ismét leszáll mintegy 48-ra.

Bő ebéd s borozás után percenként 60 szívverést is észlelhetni, mely, ha testmozgás következik reá, 65-ig szállhat, de innen a mint az emésztés előre halad, s a testmozgás hosszabban szünetel, ismét hanyatlík; reggel felé, valószínűleg a gyomor teljes kiürültével, az érverések száma ismét 44-re szál, percenkénti 10—12 lélekezés-vétellel mellett.

Szíveskedjék tudtul adni, miben áll ezen, azt hiszem abnormalis jelenség élet-tani oka, s nem rejte-e ez magában veszélyt a testi egészség megmaradására nézve?

E kérdést azért bátorodom tenni, mert collegám állítása szerint egy orvos,

kihez ez ügyben felvilágosításért fordult, csak annyit felelt mosolyogva: »Ez nem lehet«, — anélkül, hogy a dolog mibenlétéről meggyőződött volna. — Arad.

SZIKLA GÉZA.

(62.) Miben leli magyarázatát, hogy a rózsák a Nap leáldozása után beálló hűvösebb órákban illatjukkal vagy a legnagyobb mértékben fukarak, vagy többnyire teljesen elveszítik?

A hőség növekedtével a rózsák illata is fokozódni látszik; a nagy mester tehát itt is a Nap; de honnan a szoros viszony a hősugarak s a növényillat között?

M. J.

(63.) Tudják-e a természet-vizsgálók, hogy a darázs valóságos kannibál más nemzetiségű bogártársa iránt?

En az idei vakációt a budai hegyek közt töltöttem. Elég alkalmam volt a természet szépségeiben gyönyörködni; de láttam olyan dolgokat is, melyek csak a természetbúvárt érdeklik.

Egyet hadd meséljek el. Láttam a földön egy darazsat, a mint egy hozzá hasonló nagyságú »téhelyszárnyú« fekete bogárral birkózott. A darázs mindig fölibe kerekedett az ellenfelének s mikor már legyőzte volt, kihúzta hátul a belét, s a mézes hurkával odábbrepült. Néztem a fekete bogarat, hát mozgott még; de nem hiszem, hogy ezt az operációt túlélte.

P. T. E.

FELELETEK.

(49.) A kukacok a sebekbe tudvalevőleg úgy kerülnek, hogy a legyek különféle fajai odarakják tojásaikat. A tojásokból, sokszor már egy-két óra múlva, apró kukacok bujnak ki, melyek a seb mélyére vonulva, ott nyugodtan táplálkoznak, anélkül, hogy az ember észrevenné őket. Mikor az ember észreveszi őket, akkor már rendszeren kifejlődtek és közel vannak a bebábozáshoz, talán éppen két vagy három nap választja el őket ez időponttól. Ennek megérkezéssel a sebből kihúlnak, a földbe bujnak és ott alakulnak át bábbá, hogy néhány nap múlva mint teljesen kifejlett legyek jelenjenek meg ismét a természetben és új körfolyamat indítsanak meg fajuk fenntartása érdekében. — A legyek szaporodásának és fejlődésének e menete megmagyarázza és a kellő mértékre szállítja a »ráolvasás« titkát is. Mikor a kukacokat észrevették, talán éppen három nap hiányzott teljes érettségükhöz, és harmad- vagy negyednapra bizonyára kihullottak volna ráolvasás nélkül is.

P. J.

(57.) A Hold körüli fénygyűrű (holdudvar) tüneményéből szokásos esőjelzés nem tartozik a babonák közé, hanem világos természeti törvény szolgálatának magyarázatát. A holdudvar — valamint a napudvar — ugyanis olyankor szokott feltűnni,

a midőn a délnyugat felől magasabb légköri tájakon előnyomuló egyenlítői légáram alábbszállta közben a hidegebb sarki légárammal jön érintkezésbe és keveredik; ez által hőmérséklete csökkenvén, vízgőzei sűrűdni kezdenek s az eget, azzal együtt pedig a hold korongját is, egyenletes felhőlepellettel fátyolozzák be. Ezen felhőleplen átderengő fénysugarak idézik elő, a fénytörés törvényénél fogva a köríves hold- és napudvarok tüneményét. Ha a vízgőzök sűrűsödése zavartalanul, vagy éppen fokozott mértékben tovább tart, mi sem természetesebb, mint hogy az eleinte vékony felhőlepel csakhamar esőfelhővé vastagodik, melyből a megsokasodott és sulyosbult vízcseppek lehullanak, többnyire nagykiterjedésű (országos) eső alakjában, a mi a fénytünemény megpillantása után 1—2 nappal bekövetkezhetik. A legtöbb esetben be is szokott ez következni (innen a néphit), de mégsem éppen mindenkor és okvetlenül, mert az időjárás tényezői sokféleleg hatnak egymásra, s tudjuk például, hogy ellentétes irányból keletkező légáram olykor a már kész esőfelhőt is messze túl űzi. Hasonló tünemények bővebben vannak leírva és fejtegetve Dr. Masch A. Időjárásában; magyarra fordította Székely Mihály akadémiai tanár.

Sz. M.

A Forgó Tőke pénztári kimutatása.

1884. évi szeptember végén.

M e g n e v e z é s	1883		1884		M e g n e v e z é s	1883		1884	
	frt.	kr.	frt.	kr.		frt.	kr.	frt.	kr.
B e v é t e l.					K i a d á s.				
Pénztári maradék a megelőző évről	4058	92	3866	55	Alapítványul iratott	2000	—	2000	—
Alapítványi és takarékpénztári kamatok	1376	28	1477	63	Természettud. Közlöny	5736	49	5793	24
Oklevelek díja	464	—	488	—	Népszerű előadások	514	—	515	—
Helybeli tagdíj a folyó évre	3818	—	3905	—	Füzetes Vállalat	376	01	180	66
Vidéki tagdíj a folyó évre	10042	70	10051	—	Könyvtár	1209	40	1077	61
Tagdíjhátralékok	603	—	600	50	Oklevelek kiállítása	63	—	164	—
Előrefizetett tagdíjak	139	—	84	25	Kisebb nyomtatványok	272	15	197	60
Eladott kiadványok	743	63	709	87	Irodai költség	122	88	87	42
Füzetes Vállalat	1237	75	1275	37	Házbér	1255	50	1255	50
Vegyesek	43	03	16	98	Butorok és eszközök	84	65	59	30
					Fűtés világítás	193	39	246	35
Összesen	22526	31	22475	15	Postaköltség	90	23	122	26
					Vegyesek	200	64	189	90
					Tiszti díjazás	3211	38	3219	04
					Szolgák fizetése	810	—	810	—
					Rendkívüli kiadás	234	—	1205	78
					Összesen	16373	72	17123	66

LEUTNER KÁROLY s. k., pénztárnok.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.